

Változások a közszolgáltatást nyújtó vállalkozások finanszírozásának Európai Uniós szabályozásában

Hír-ADÓ

„... a közszolgáltatót a nem jogszerűen igénybevett állami támogatás visszafizetésére is kötelezheti az Európai Bizottság ...”

2012. január 31-től az Európai Bizottság módosítja az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokat (közszolgáltatásokat) nyújtó vállalkozásoknak járó ellentételezésre vonatkozó szabályokat. Mivel a kapott ellentételezés – egy szűk körtől eltekintve – állami támogatásnak minősül, a közszolgáltatót a nem jogszerűen igénybevett állami támogatás visszafizetésére is kötelezheti az Európai Bizottság.

A közszolgáltatásokra vonatkozó korábbi jogszabályok 2011 végéig voltak érvényben, az Európai Bizottság ezért a szabályozási környezet megújítását és az elmúlt 6-7 évben kikristályosodott joggyakorlat írásba foglalását határozta el.

A különböző új szabályok eltérő átmeneti rendelkezéseket vezetnek be, amelyeket nem csupán a 2012. január 31. után kötendő új, hanem egyes esetekben az ezt megelőzően kötött közszolgáltatási szerződésekre is alkalmazni kell. **Különösen fontos az ellentételezés visszafizetési kockázatának felmérése, az ellentételezés összegének és megalapozottságának vizsgálata, valamint a bizottsági jóváhagyás szükségességének mérlegelése.**

Előzmények

A közszolgáltatás nyújtásáért járó ellentételezés összege nem haladhatja meg a közszolgáltatási kötelezettségek teljesítéséhez szükséges nettó költség, valamint egy ésszerű nyereség összegét.

Az állami, önkormányzati vagy magántulajdonban lévő vállalkozások által nyújtott szolgáltatások közszolgáltatásnak minősítése alapvetően tagállami feladat, az Európai Bizottság azonban ellenőrzi, hogy a közszolgáltatások meghatározását a tagállam nem gyakorolja-e visszaélészerűen, és szankcionálja, ha ezen tevékenységek finanszírozása sérti az állami támogatási szabályokat (akár a közszolgáltató működtetésének ellehetetlenítése árán is). Visszaélészerű lehet, ha a tagállam közszolgáltatásnak minősíti a piaci keretek között korábban már nyújtott szolgáltatásokat, illetve ha egy korábban piaci feltételek mellett nyújtott szolgáltatást később ellentételezést biztosítva (akár saját hatáskörébe vont állami/önkormányzati tulajdonú vállalkozásokon keresztül) működtet.

Ugyanakkor ezen tevékenységek besorolása időben - technológiai, piaci körülmények változása okán – változhat (pl. a szélessávú internetszolgáltatás „közszolgáltatásnak” minősülő része folyamatosan szűkül).

Az új szabályok

Az új közszolgáltatási jogszabálycsomag legfontosabb elemei:

- Az Európai Bizottság részére történő bejelentési kötelezettség alól mentesülő támogatásokra (közszolgáltatásért járó ellentételezésre) vonatkozó **Határozat** (Az Európai Bizottság 2011. 12.20.-i C(2011) 9380 számú Határozata).

- Az Európai Bizottság előzetes jóváhagyása alá eső támogatásokra vonatkozó **Keretszabály** (Az Európai Bizottság 2011. 12.20.-i C(2011) 9406 számú közleménye).
- Az közszolgáltatásokra vonatkozó állami támogatási szabályozást összefoglaló **Közlemény** (Az Európai Bizottság 2011. 12.20.-i C(2011) 9404 számú közleménye).
- A csekély összegű (ún. *de minimis*) állami támogatásban részesülő közszolgáltatókra vonatkozó szabályokat tartalmazó **Rendelet** idén kerül majd elfogadásra.

Főbb változások a korábbi szabályozáshoz képest

„... előzetes mérlegelési és fokozott közzétételé kötelezettség, pontosított módszertan, rendszeres ellenőrzések...”

A **Keretszabály** különösen az alábbi módosításokat vezeti be:

- Annak érdekében, hogy a tagállamok ne vonjanak be piaci feltételek mellett ellátható szolgáltatásokat visszaélészerűen a közszolgáltatások körébe, a Keretszabály bevezeti a **közszolgáltatás iránti igény kötelező, előzetes mérlegelésének kötelezettségét** nyilvános konzultáció vagy más alkalmas eszköz útján.
- Vállalkozásokat **közszolgáltatás ellátásával csak olyan időtartamra lehet megbízni, amely objektív módon** (pl. át nem ruházható eszközök amortizációja) **indokolható**.
- **A közszolgáltatási költségek, illetve az ún. ésszerű nyereség kiszámításához alkalmazható módszertanok** meghatározása.
- Közszolgáltatást végzők számára **hatékonysági ösztönzők bevezetése**.
- **Speciális rendelkezések alkalmazása és a Bizottság beavatkozása a közszolgáltatási szerződés feltételrendszerébe amennyiben a verseny torzulása jelentős mértékű** (pl. ha egy közszolgáltató indokolatlanul hosszú időre kapna megbízást, egy közszolgáltató egyidejűleg több közszolgáltatási feladattal lenne megbízva, versenyeztetés nélkül bíz meg a tagállam közszolgáltatót, stb.).
- **Fokozott tagállami közzétételi kötelezettség** pl. a nyilvános konzultáció megtörténte vagy a közszolgáltatónak nyújtott támogatás éves összesítésben.
- **Lehetőség ún. megfelelő intézkedések bevezetésére.**

A **Határozat** különösen az alábbi módosításokat vezeti be:

- **Pontosítja és korlátozza az alkalmazhatóság körét** (pl. évi maximum 15 millió EUR ellentétezésben a közlekedés és a közlekedési infrastruktúrán kívüli területeken, stb.)
- **A közszolgáltató megbízásának időtartama csak kivételesen haladhatja meg a 10 évet**

- **Pontosítja és módszerszerűen is meghatározza az ellentételezés (nettó költség, ésszerű nyereség) kiszámításának módját.**
- **Tagállami ellenőrzési kötelezettség 3 évente, illetve a megbízás lejártakor, és a Bizottság kérésére annak bizonyítása, hogy nem történt túlkompensáció (azaz az ellentételezés nem haladja-e meg a kiszámított mértéket – azzal, hogy az átlagos éves ellentételezés összegének 10%-a továbbra is átvihető a következő évre)**
- **Különböző átmeneti rendelkezések vonatkoznak a 2012. január 31. előtt létrehozott támogatási programokra.**

A módosítások következményei, teendők

„... Az új szabályokat nem csupán a 2012. január 31. után kötendő új, hanem egyes esetekben az ezt megelőzően kötött közszolgáltatási szerződésekre is alkalmazni kell...”

Mivel a közszolgáltatás nyújtásáért kapott ellentételezés – egy szűk körtől eltekintve – állami támogatásnak minősül, ezért a jogellenesen kapott támogatás visszafizetését is elrendelheti az Európai Bizottság.

A fentiek miatt indokolt **felülvizsgálni a jelenlegi közszolgáltatási megállapodásokat** 2012 folyamán, **és fokozott gondossággal kell eljárni** a 2012. január 31. után **megkötendő új közszolgáltatási szerződések** esetében. Különösen az alábbi kérdéseket érdemes ennek folyamán vizsgálni:

- az ellátandó tevékenység megalapozottan közszolgáltatás-e, és ez megfelelően alátámasztható-e, illetve a nyilvános konzultáció szükséges-e (megtörtént-e);
- közszolgáltatás ellátása esetén melyik jogforrás vagy jogi eszköz szabályai alkalmazandó;
- a szükséges előzetes vizsgálatok időigényes ellátása (közszolgáltatások és nem közszolgáltatások minősítése, valamennyi, a konkrét ellentételezésen túli állami támogatás beazonosítása és számszerűsítése, közbeszerzési kötelezettség mérlegelése, stb.) megvalósulhasson;
- a közszolgáltatás nettó költségének és ésszerű nyereségnek a számítására vonatkozó lehetséges módszertanok mérlegelése, valamint a módszertan kiválasztása után a megfelelő számítások lehetőleg független szakértő által elvégzése megtörténjen, illetve
- a közszolgáltatási szerződések megfelelően legyenek kialakítva.

A Deloitte Magyarországon egyedülálló tapasztalatokkal rendelkezik a közszolgáltató vállalkozások finanszírozásának az Európai uniós joggal való összhangjának vizsgálata és a közszolgáltatási megállapodások és finanszírozási konstrukciók átalakítása terén.

A fenti feladatok időben történő ellátása érdekében célszerű az elvégzendő feladatok időigényét és jellegét 2012 első felében felmérni.

Kapcsolatok

Amennyiben a fentiekkel kapcsolatban bármilyen észrevétele, hozzáfűzni valója van, kérjük, vegye fel a kapcsolatot szakértőinkkel az alábbi elérhetőségeken:

Dr. Kövesdy Attila

Vezető Partner

Tel : +36-1-428-6728

Email : akovesdy@deloitteCE.com

Veszprémi István

Partner

Tel : +36-1-428-6907

Email : iveszpremi@deloitteCE.com

Szakál László

Partner

Tel : +36-1-428-6853

Email : lszakal@deloitteCE.com

Dr. Gyuricsku Eszter

Igazgató, Munkavállalói juttatások adótervezése

Tel : +36-1-428-6756

Email : egyuricsku@deloitteCE.com

Dr. Márkus Csaba

Igazgató, K+F és állami támogatások

Tel : +36-1-428-6793

Email : csmarkus@deloitteCE.com

Knébel Tamás

Igazgató, Általános forgalmi adók

Tel : +36-1-428-6460

Email : tknebel@deloitteCE.com

Gémesi Péter

Igazgató, Transzferárak

Tel : +36-1-428-6722

Email : pgemesi@deloitteCE.com

Dr. Kóka Gábor

Igazgató, Nemzetközi adótervezés

Tel: + 36-1-428-6972

Email: gkoka@deloittece.com

A jelen dokumentum és a benne foglalt valamennyi információ a Deloitte Magyarország társaságaitól származik és célja, hogy bizonyos témakör(ök)ben általános információkkal szolgáljon, de nem tárgyalja az adott témakör(öke)t annak teljességében.

A jelen dokumentumban megadott információk nem minősülnek számviteli, adóügyi, jogi, befektetési, tanácsadási illetve egyéb szakmai szolgáltatásnak. Ezek az információk nem képezhetik ügyfeleink üzleti döntéseinek kizárólagos alapját. Ügyfeleinket arra kérjük, hogy pénzügyeiket vagy üzletvitelüket befolyásoló bármely döntésük meghozatala, vagy a döntés szerint történő lépés megtétele előtt kérjék képzett szakmai tanácsadóink véleményét.

A jelen dokumentum és a benne foglalt információk tájékoztató jellegűek és társaságaink aktuális helyzetét tükrözik, de nem szolgálnak a Deloitte Magyarország cégei által tett jognyilatkozatként és társaságaink nem vállalnak felelősséget sem a jelen dokumentummal sem a benne foglalt információkkal, illetőleg semminemű teljesítési vagy minőségi megfeleléssel kapcsolatban. A Deloitte Magyarország cégei nem felelnek a szolgáltatásaik piacképességére, vagy adott célra való alkalmassága, jogtisztasága, versenyképessége, biztonsága és pontossága vonatkozásában.

Ügyfelünk a jelen dokumentumot és a benne foglalt információkat a saját felelősségére használja, és teljes mértékben felelősséget vállal a jelen dokumentum és a benne foglalt információk használatából eredő következményekért, esetleges veszteségekért. A Deloitte Magyarország cégei nem vonhatók felelősségre jelen dokumentum, vagy a benne foglalt információk felhasználásával kapcsolatosan felmerülő sem közvetlen sem közvetett károkért, egyéb veszteségekért.

Ha a fenti rendelkezések bármelyike bármilyen okból nem érvényesíthető, a többi rendelkezés továbbra is hatályban marad és alkalmazandó.

A Deloitte név az Egyesült Királyságban "company limited by guarantee" formában alapított Deloitte Touche Tohmatsu Limited társaságra és tagvállalatainak hálózatára utal, melyek mindegyike önálló, egymástól elkülönülő jogi személy. A Deloitte Touche Tohmatsu Limited és tagvállalatai jogi struktúrájának részletes bemutatását a következő link alatt találja: www.deloitte.hu/magunkrol.

A Deloitte számos iparágban nyújt könyvvizsgálati, valamint adó-, vezetési, pénzügyi tanácsadási és jogi szolgáltatásokat (ügyfeleinknek együttműködő ügyvédi irodánk, az Ember és Szarvas Ügyvédi Iroda nyújtja a jogi tanácsadási szolgáltatásokat) állami és magáncégek részére egyaránt. Több mint 150 országban jelen lévő hálózatán keresztül a Deloitte világszínvonalú szakértelemével és minőségi szolgáltatásaival segíti ügyfeleit abban, hogy megfeleljenek az előttük álló üzleti kihívásoknak. A Deloitte mintegy 182 000 szakértője egytől egyig arra törekszik, hogy a kiválóság mércéjévé váljon.

© 2012 Deloitte Magyarország.